

Jubileusz 70-lecia Profesora Dra Witolda Wierzbickiego

Dnia 21 stycznia b.r. odbędzie się w Pałacu Staszica w Warszawie posiedzenie naukowe dla uczczenia zasług Profesora Dra Witolda Wierzbickiego, Członka Rzeczywistego i Członka Prezydium Polskiej Akademii Nauk, jednego z założycieli i Przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Serdeczne gratulacje oraz najlepsze życzenia długich lat zdrowia, licznych sukcesów naukowych, zadowolenia z wyników pracy dydaktycznej i dalszego pełnienia funkcji Przewodniczącego ku pożytkowi naszego Towarzystwa składa Czcigodnemu Jubilatowi

Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Mechaniki
Teoretycznej i Stosowanej

I. K O M U N I K A T Y   O R G A N I Z A C Y J N E

Zebrańie Prezydium Zarządu Głównego P.T.M.T.S. w dniu 13
listopada 1959 r.

Zebranie odbyło się w składzie rozszerzonym o przedstawicieli Oddziałów P.T.M.T.S. w Gdańsku Łodzi, Poznaniu i Szczecinie, ponieważ główny punkt porządku dziennego przewidywał omówienie organizacji w wymienionych Oddziałach sympozjów naukowych.

W związku z koniecznością możliwie równomiernego rozłożenia sympozjów w czasie, z uwzględnieniem terminu dobowego rocznego Zjazdu Delegatów i letniej przerwy wakacyjnej, ustalono następujący terminarz sympozjów:

Symposium Oddziału PTMTS w Łodzi	18 - 21	stycznia	1960 r.
" " " w Poznaniu	25 - 26	kwietnia	1960 r.
" " " w Gdańsku	3 - 4	czerwca	1960 r.
" " " w Szczecinie	październik		1960 r.

II Zjazd Delegatów postanowiono zorganizować w Poznaniu, bezpośrednio po symposium, w dniu 27 kwietnia /zgodnie ze statutem zwyczajne Zjazdy Delegatów powinny odbywać się w okresie od 1 kwietnia do 1 czerwca/.

Sprawę symposium łódzkiego referował prof.dr J.Szmelter. Tematykę symposium stanowią numeryczne metody mechaniki /p. komunikat w zeszycie IV/59 Biuletynu/. Komitet organizacyjny otrzymał znacznie więcej niż przewidywano referatów, w związku z czym postanowiono przedłużyć czas trwania symposium z dwóch do czterech dni. Zatwierdzono zwiększony preliminarz symposium.

Przedstawiciel Oddziału P.T.M.T.S. w Poznaniu - dr T.Puchałka omówił przygotowania do symposium poświęconego drzaniom liniowym i nieliniowym. Komitet organizacyjny poznańskiego symposium postanowił zaprosić do współpracy Zakład Badania Drgań IPPT.

Zatwierdzono wstępny preliminarz budżetowy.

W imieniu Oddziału P.T.M.T.S. w Gdańsku doc.dr R. Dąbrowski przedstawił propozycje dotyczące sympozjum poświęconego konstrukcjom cienkościennym w dwóch alternatywach: z wyłączeniem pokryć cienkościennych lub z rozszerzeniem programu o te zagadnienia. Doc. Dąbrowski wystąpił ponadto z propozycją zaproszenia na gdańskie sympozjum naukowców zagranicznych z Z.S.R.R., N.R.D. i C.S.R.

W dyskusji nad tematyką sympozjum prof.dr W. Wierzbicki i prof.dr St. Ziemia wypowiedzieli się za włączeniem problematyki pokryć cienkościennych. Wysłano sugestię uzależnienia decyzji o tym, do których ośrodków zagranicznych kierować zaproszenia, od wstępnego zapoznania się ze zgłoszonymi na sympozjum referatami.

W związku z koniecznością nawiązania kontaktów z szeregiem naukowców warszawskich pracujących w dziedzinie konstrukcji cienkościennych i załatwiania w instytucjach centralnych spraw związanych z przyjazdem naukowców zagranicznych, postanowiono zwrócić się do Zarządu Oddziału P.T.M.T.S. w Warszawie z propozycją podjęcia współpracy przy organizowaniu sympozjum gdańskiego.

Przedstawiciel Oddziału P.T.M.T.S. w Szczecinie - z-ca prof. J. Mierzejewski przedstawił ramowy program sympozjum na temat dynamiki ciał sprężystych. Komitet organizacyjny przewiduje wygłoszenie około 10 referatów z podziałem na następujące grupy zagadnień:

a/ dynamika budowli,	2 - 3 referaty
b/ dynamika fundamentów pod maszyny i ewentualne komunikaty z badań	2 - 3 referaty
c/ dynamika ciał lepko-sprężystych /opracowania przeglądowe/	2 referaty
d/ nowe zagadnienia dynamiczne w technice /problematyka pracowników prof. dra S. Kaliskiego/	1 referat

Zatwierdzono wstępny preliminarz sympozjum.

Omówiono propozycję Oddziału P.T.M.T.S. we Wrocławiu zorganizowania sympozjum poświęconego zagadnieniom reologicznym. Wobec faktu, że konferencję na ten sam temat przygotowuje Komitet Nauki P.Z.I.T.B., postanowiono przesunąć termin sympozjum wrocławskiego na rok 1961.

W związku z ustaleniem terminu II Zjazdu Delegatów na dzień 27 kwietnia, upoważniono Sekretariat do powiadomienia o tym Oddziałów Towarzystwa i przypomnienia o obowiązkach statutowych zwołania w odpowiednich terminach Walnych Zgromadzeń Oddziałów.

Z-ca Sekretarza Generalnego prof.dr J.Szmelter omówił sprawę opracowania regulaminu Sądu Koleżeńskiego Towarzystwa. - zgodnie z postanowieniem I Zjazdu Delegatów. Podjęto uchwałę o przyspieszeniu opracowania projektu regulaminu.

Zebrań Zarządów Oddziałów P.T.M.T.S.

Oddział Krakowski

Zebrań Zarządu odbyło się w dniu 13.X.59 r. Porządek dzienny obejmował trzy punkty:

- 1/ Ustalenie terminów i prelegentów najbliższych Zebrań Naukowych Oddziału Krakowskiego P.T.M.T.S.
- 2/ Sprawa nagród ufundowanych przez P.T.M.T.S. za prace z dziedziny doświadczalnej analizy naprężeń.
- 3/ Sprawy organizacyjne.

Oddział Szczeciński

Na zebraniu Zarządu w dniu 26 października 1959 r. dokooptowano do Zarządu Oddziału dra Z.Wiśniewskiego, któremu powierzono sprawy organizacji odczytów, zebrań i konferencji naukowych. Przyjęto pięciu nowych członków Oddziału. Omówiono sprawy finansowe.

Oddział Warszawski

Na zebraniu Zarządu w dniu 3 grudnia 1959 r. powzięto uchwałę o dofinansowaniu zgłoszonych przez dra J. Pindera trzech prac doświadczalnych, omówiono sprawę wznowienia zebrań naukowych, przyjęto dwóch nowych członków Oddziału. Skarbnik doc.dr J. Lipka zreferował sprawy finansowe.

Oddział Wrocławski

Zebranie Zarządu w dniu 17.X.59 poświęcone było głównie sprawie pracy naukowej Oddziału. Omówione zebranie naukowe z dnia 7.X.59 r., na którym dwa odczyty wygłosili pracownicy Niemieckiej Akademii Nauk i ustalono terminy następnych dwóch zebrań naukowych na 16.XI.59 i 14.XII.59. Przyjęto jednego nowego członka Oddziału.

Na posiedzeniu Zarządu w dniu 28.XI.1959 r. ustalono porządek dzienny Walnego Zebrania Oddziału i wyznaczono termin kolejnego zebrania naukowego. Omówiono sprawę przyjmowania nowych członków Oddziału i skreślenia kilku członków zgodnie z § 24 b/ i c/ Statutu Towarzystwa. Przyjęto projekt preliminarza budżetowego na rok 1960.

II. K O M U N I K A T Y O D Z I A Ł A L N O Ś C I

N A U K O W E J O D D Z I A Ł Ó W

Zebrania naukowe w Oddziałach P.T.M.T.S.

Oddział P.T.M.T.S. w Gliwicach zorganizował w IV kwartale 1959 r. trzy zebrania naukowe.

Na zebraniu naukowym w dniu 29.X.59 r. dr A. Turowski wygłosił referat "Badania konstrukcji na modelach. Metoda wymuszonych przemieszczeń Cz I". W zebraniu wzięły udział 62 osoby, w dyskusji - 2 osoby.

W dniu 26.XI.59 odbyło się zebranie naukowe, na którym mgr J. Rębalski i mgr J. Jońca wygłosili referat "Wyznaczenie wielkości wewnętrznych i obciążeń metodą tensometrii oporowej". Liczba uczestników zebrania - 48, z których 5 wzięło udział w dyskusji.

Na zebraniu naukowym w dniu 17.XII.59 r mgr St. Cieśla wygłosił referat "Badanie konstrukcji na modelach. Metoda wymuszonych przemieszczeń cz.II". W zebraniu uczestniczyły 24 osoby, w dyskusji - 5 osób.

W Oddziale P.T.M.T.S. w Krakowie odbyły się w IV kwartale 59 r. dwa zebrania naukowe.

W dniu 28.V.59 r. na zebraniu naukowym wygłoszono dwa referaty: doc.dr K. Piszczek - "Badania nad statecznością dynamiczną w ZSSR", mgr H. Filck - "Laboratoryjne badania własności mechanicznych skał w ZSRR". W zebraniu wzięło udział 13 osób. W dyskusji zabrało głos 5 uczestników zebrania.

Na zebraniu naukowym w dniu 2.XII.59 r. prof.dr J. Litwini-szyn przedstawił pracę "Zagadnienie rozplywu w sieciach przewodów z punktu widzenia procesów losowych". Zebranie odbyło się przy udziale 23 osób. 4 osoby wzięły udział w ożywionej dyskusji.

Oddział Szczeciński

W czwartym kwartale odbyły się dwa zebrania naukowe:

W dniu 26.X.59 z-ca prof. J. Sułocki przedstawił pracę "Techniczne rozwiązania płyt prostokątnych i belek tarczowych przy zastosowaniu funkcji własnych". W zebraniu wzięło udział 10 osób, w dyskusji - 3 osoby.

W dniu 30.XI.59 dr Z. Wiśniewski zreferował pracę "Rozwiązywanie układów wysoce statycznie niewyznaczalnych z uwzględnieniem własności reologicznych". Liczba uczestników zebrania - 10. W dyskusji wzięły udział 3 osoby.

Oddział P.T.M.T.S. we Wrocławiu zorganizował w IV kwartale 1959 r. trzyzebrania naukowe.

W dniu 7.X.59 odbyło się przy udziale 30 osób zebranie naukowe z referatami naukowców niemieckich z NRD. Członek Niemieckiej Akademii Nauk dr Horst Schwieger wygłosił referat "Elastoptyczne badania płyty kołowej obciążonej udarowo".

Pracownik naukowy Niemieckiej Akademii Nauk dypl.fizyk Gotthard Haberland wygłosił referat "Elastoptyczne badania płyt sprężystych". W dyskusji zabrało głos 2 uczestników zebrania.

Na zebraniu naukowym w dniu 16.XI.59 r. przedstawiono dwie prace: doc.dr J.Zawadzki - "Więzy reonomiczne nieciągłej struktury polimeru" oraz doc.dr M.Zakrzewski - "Problemy złomu zmęczenia". Spośród 13 uczestników zebrania 7 osób wzięło udział w dyskusji.

Na zebraniu naukowym w dniu 21.XII.59 r., które odbyło się przy udziale 11 osób, przedstawili prace: prof.dr I.Kisiel - "Bryła obciążona mimośrodowo na pewnym podłożu reologicznym" oraz doc.dr A.Mitzel - "Niektóre zagadnienia z reologii betonu".

Po referatach odbyła się dyskusja, w której wzięło udział 6 uczestników zebrania.

Oddział Szczeciński opracował następujący plan zebrań naukowych na rok 1960:

styczeń	- Dr inż.Z.Wiśniewski	- "Wpływ zmienności obciążeń i nieafiniczności skurczu na konstrukcje sprężone".
lut	- referat zbiorowy	- "Prace Katedry Mechaniki Budowli P.S. w zakresie obliczeń numerycznych" referat wprowadzający Z-ca prof.J.Sułocki

marzec	Doc.dr inż.R.Dąbrowski	- "Kierunki rozwoju mecha- niki z punktu widzenia potrzeb konstruktora"
kwiecień	Z-ca prof.dr inż.A.Ra- dzikowski	"Wpływ szybkości postę- pu podziemnej eksploa- tacji górniczej na kon- strukcje obiektów por- towych"
maj	Prof.dr K.Lisowski	"Nieokresowe wahania po- ziomu Bałtyku pod wpły- wem czynników anemoba- rycznych"
czerwiec	Z-ca prof.J.Sułocki	" Statyka konstrukcji cylindrycznych na sprę- żystym podłożu - I"
wrzesień	Dr inż.Z.Wiśniewski	"Pewne problemy nieli- niowej plastyczności"
październik	14 - 15 S y m p o z j u m	- "Zagadnienie dy- namiki ciał sprężystych"
listopad	Z-ca prof.J.Mierzejewski mgr inż.Z.Zborowski	"Badania drgań nielinio- wych metodą analizy e- nergii kinetycznej"
grudzień	Z-ca prof.J.Sułocki	"Statyka konstrukcji cy- lindrycznych na sprężys- tym podłożu - II"
"	referat zbiorowy	"Prace Katedry Mechaniki P.S. z dziedziny elasto- optyki"
		referat wprowadzający - z-ca prof.J.Sułocki

Komunikat o Sympozjum Naukowym Oddziału P.T.M.T.S. w Poznaniu

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej organizuje w dniach 25 i 26 kwietnia 1960 r. ogólnopolskie sympozjum poświęcone zagadnieniom drgań liniowych i nieliniowych.

Zgłoszenia udziału oraz ewentualne tematy referatów należy kierować do Zarządu Oddziału P.T.M.T.S. w Poznaniu, na ręce przewodniczącego Oddziału prof. dra Edmunda Karaśkiewicza, ul. Strzelecka 11, Politechnika, Katedra Mechaniki. Termin nadsyłania zgłoszeń - do końca lutego 1960 r., streszczeń referatów - do dnia 15 marca 1960 r.

Koszty przejazdu i utrzymania referentów pokrywa Zarząd Oddziału Poznańskiego. Koszty przejazdu i utrzymania pozostałych uczestników pokrywają instytucje delegujące. Oddział Poznański zajmie się organizacją noclegów i posiłków dla uczestników sympozjum.

Komunikat o Sympozjum Naukowym Oddziału P.T.M.T.S. w Szczecinie

Oddział Szczeciński Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej organizuje w dniach 14 - 15 października 1960 r. ogólnopolskie sympozjum poświęcone zagadnieniom dynamicznym ciał sprężystych.

Podczas sympozjum dokonany będzie przegląd aktualnego stanu badań teoretycznych i doświadczalnych w zakresie dynamiki ciał sprężystych i pokrewnych problemów.

Komitet Organizacyjny zwraca się do pracowników naukowych zainteresowanych w przedstawieniu własnych badań i prac z prośbą o wygłoszenie na sympozjum referatów lub komunikatów w następujących grupach tematycznych:

1. Dynamika budowli.
2. Dynamika fundamentów pod maszyny.
3. Dynamika ciał lepko sprężystych.
4. Nowe problemy dynamiki w technice.
5. Drgania mechaniczne.

Zgłoszenia udziału i tematy referatów lub komunikatów z krótkim omówieniem należy nadsyłać do dnia 28 lutego 1960 r., streszczenia referatów lub komunikatów - do dnia 15 czerwca 1960 r., na ręce sekretarza naukowego sympozjum dra Z. Wiśniewskiego, Szczecin, Królowej Jadwigi 13 m 8.

Zamówienia miejsc w hotelach uprawza się przesyłać do dnia 15 września 1960 r. pod adresem: Katedra Mechaniki Technicznej - Politechnika Szczecińska, Piastów 19, z zaznaczeniem "Sympozjum P.T.M.T.S."

Koszty przejazdu i utrzymania referentów pokrywa Zarząd Oddziału Szczecińskiego P.T.M.T.S. Koszty przejazdu i utrzymania pozostałych uczestników - instytucje delegujące.

III. K O N G R E S Y N A U K O W E P O Ś W I E C O N E

M E C H A N I C E

Przygotowania do udziału polskich naukowców w X Kongresie Mechaniki Stosowanej

Dziesiąty Międzynarodowy Kongres Mechaniki Stosowanej odbędzie się w Stresie /Włochy/ w dniach 31 sierpnia - 7 września 1960 r. /p.komunikaty w zeszytach I/59 i II/59 Biuletynu/.

Do Polskiego Komitetu I.U.T.A.M. nadesłano ogółem 32 prace. Po dokładnym zbadaniu wszystkich prac, przy udziale specjalnie powołanej komisji, zakwalifikowano do przedstawienia Komitetowi Programowemu X Kongresu 30 prac.

Podział tematyczny przedstawia się następująco:

mechanika cieczy i gazów	4
mechanika ciała stałego, łącznie	26
w tym	
teoria plastyczności	7
teoria sprężystości	9
zagadnienia dynamiczne	6
termosprężystość	4

Wśród 28 autorów wymienionych prac znajduje się 24 pracowników naukowych Instytutu Podstawowych Problemów Techniki.

Streszczenia przyjętych prac w językach francuskim i angielskim przesłano do Sekretarza Międzynarodowego Komitetu X Kongresu Mechaniki Stosowanej prof. W. T. Koitera.

IV. M I Ę D Z Y N A R O D O W E O R G A N I Z A C J E

N A U K O W E

Międzynarodowa Rada Unii Naukowych - ICSU

/Conseil International des Unions Scientifiques/

W 1900 r. powstało Międzynarodowe Stowarzyszenie Akademii - AIA /L'Association Internationale des Académies/. Jego działalność zakończyła się z wybuchem pierwszej wojny światowej. Miejsce AIA zajęła Międzynarodowa Rada Badań Naukowych - CIR /Conseil International de Recherches/, zorganizowana w 1919 r. CIR uległa rozwiązaniu w 1931 r. z chwilą utworzenia Międzynarodowej Rady Unii Naukowych ICSU.

AIA założone z inicjatywy Akademii Nauk w Getyndze, było de facto opanowane przez 6 Akademii: berlińską, getyngęńską, heidelberską, lipską, monachijską i wiedeńską.

CIR powstała po zakończeniu pierwszej wojny światowej z inicjatywy paryskiej Académie des Sciences, londyńskiej Royal Society i waszyngtońskiej National Akademie of Sciences i była organizacją bardziej międzyaliamcką niż międzynarodową.

Międzynarodowa Rada Unii Naukowych - ICSU jest jedną z największych międzynarodowych organizacji naukowych pozarządowych. Głównym zadaniem ICSU jest popieranie i koordynowanie działalności międzynarodowych unii naukowych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych oraz koordynowanie akcji prowadzonych przez narodowe organizacje naukowe należące do ICSU.

W ICSU istnieją dwa rodzaje członkostwa - narodowe i naukowe. Z jednej strony Międzynarodowa Rada Unii Naukowych zrzesza narodowe akademie nauk /lub narodowe rady naukowe/, z drugiej strony międzynarodowe unie naukowe. Obecnie ICSU skupia 45 przedstawicielstw krajowych i 13 międzynarodowych unii naukowych w tym 6 unii ogólnych /Międzynarodowa Unia Fizyki Czystej i Stosowanej IUPAP, Międzynarodowa Unia Matematyczna IMU i inne/ i 7 unii specjalistycznych /Międzynarodowa Unia Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej - IUTAM, Międzynarodowa Unia Radiowa IURS i inne/.

Naczelną władzą ICSU jest Walne Zgromadzenie zbierające się co trzy lata. Każde przedstawicielstwo krajowe dysponuje jednym głosem, każda unia ogólna - trzema głosami, unia specjalistyczna dwoma głosami. W okresie między sesjami Walnego Zgromadzenia sprawami ICSU kieruje Rada Wykonawcza i Biuro ICSU. Głównym obowiązkiem statutowym Walnego Zgromadzenia jest wybór nowego Biura. W skład Biura wchodzi prezes, ustępujący prezes, dwaj wiceprezesi, skarbnik, sekretarz generalny i dwaj członkowie zwyczajni. Biuro ICSU zbiera się dwa razy do roku i jest odpowiedzialne przed Radą Wykonawczą i Walnym Zgromadzeniem. W skład Rady Wykonawczej wchodzi Biuro oraz członkowie naukowci - po dwóch przedstawicieli każdej unii ogólnej i po jednym przedstawicielu unii specjalistycznej. Rada Wykonawcza zbiera się raz do roku. Bieżącymi sprawami ICSU zajmuje się Sekretariat.

Przy ICSU powoływane są ponadto t.zw. Komisje Mieszane /Jonosfery, Radiomereorologii i t.p./ oraz Komitety Specjalne /Badań Antarktydy, Badań Oceanicznych i t.p./

Ostatnia VIII sesja Walnego Zgromadzenia ICSU odbyła się w dniach 2 - 6 października 1957 r. w Waszyngtonie. Nowe Biuro ICSU wybrano w składzie: prezes - sir Rudolph Peters /Wielka Brytania/, wiceprezesi - Pere Lejay /Francja/, W.A. Engelhardt /Z.S.R.R., skarbnik - E. Herbays /Belgia/, sekretarz generalny - N. Herlefson /Szwecja/, członkowie Biura - A. Stoll /Szwajcaria/ i S. Kaya /Japonia/. Automatycznie w skład Biura wchodzi ustępujący prezes L.V. Berkner /U.S.A./.

Polska należy do 12 spośród 13 międzynarodowych unii naukowych zrzeszonych w ICSU i zgłosiła już swój akces do - ostatniej - Unii Krystalografii.

Naukę Polską reprezentuje w ICSU Polska Akademia Nauk, w poszczególnych zaś uniach odpowiednie Komitety Narodowe.

W skład tych Komitetów działających przy Wydziałach Naukowych PAN lub przy Prezydium, wchodzi wybitni uczeni powoływani przez sekretariat naukowy właściwego Wydziału. Przewodniczącymi Komitetów powołuje Prezydium PAN.

Polska Akademia Nauk wpłaca składki z tytułu członkostwa do ICSU i poszczególnych unii naukowych.

We wrześniu 1957 r. PAN powołała specjalną komisję dla bezpośredniego kontaktowania się z ICSU i koordynowania prac Komitetów Narodowych współpracujących z międzynarodowymi uniami wchodzącymi w skład ICSU. Do komisji powołano profesorów: I. Maleckiego, J. Konarskiego, B. Skarżyńskiego i K. Smulikowskiego.

NR 2